

[Transcript] GONZO / #24: De ware identiteit van een oud-SS'er

Duik in een Nederlandse film en ontdek de nieuwste films, premieres, series, docu's, digitale producties en nog veel meer. Koop nu je kaarten via filmfestival.nl. Beleef het Nederlandse filmfestival van 22 tot 29 september in Utrecht. Als mijn werk zo leuk maakt, wil dit mensen graag helpen met besparen en verduurzamen. Met een hybride warmtepomp bijvoorbeeld besparen onze klanten tot zo'n 70% op hun gasverbruik. Goed voor een portemonnee en het klimaat. Ja, een blije klant, daar doe ik het voor. En als jij ook meedoet, worden we nog snelle klimaatneutraal. We doen het nu in eco.nl. Hij heeft altijd gerekening dat iemand op straat hem zou aanspreken of iemand hem zou herkennen. En dan staat er opeens, terwijl hij thuis zit en eigenlijk niet op voorbereid is, een tvploeg uit Nederland voor de deur en hij weet binnen een seconde waarom dat is. Dit is het moment waar ik bang voor ben geweest, nu word ik op een masker uit. Dit is Gonzo, de podcast waarin we praten met journalisten over dat ene verhaal uit hun carrière dat ze altijd is bijgebleven. Dat kan zijn omdat het een scoop was, omdat het opzienbaarend was. Riscant, gelauwerd, hilarisch, ontroerend of onthullend. Of het was en is gewoon een goed verhaal. Mijn naam is Merel Westrik, tegenover me zit Frans Lomans. Frans, we zijn er even tussen uit geweest. Ja. We zijn weer terug, heb je het gemist? Ik heb het verschrikkelijk gemist. Ik ben er bijna weer van aan de drank geraakt. Bijna. Maar onder wel wel mijn 38-jarig niet drinken jubileum gevierd. Maar dit was even kritisch. Gefeliciteerd. Ja, dankjewel. Maar we zijn terug. En hoe? Kijk, één journalist, één verhaal. Dat gepubliceerd moet zijn. We moeten het ergens gezien, gelezen of gehoord kunnen hebben. En al die verhalen en journalisten op rij vormen zo onze eigen, steeds groter wordende journalistieke Hall of Fame. Onze Hall of Fame wordt vandaag uitgebreid met niemand minder dan Tonne van Dijk. Goedje te zien, Ton. Dank je wel. Het is wederzijds. Ja, Ton, je hebt ongelooflijk veel gedaan. Wat was je mooiste tijd? Is dat een meteen een periode die bij je naar boven komt?

Nou ja, ik denk dat elke tijd zijn mooie kant heeft.

Maar inderdaad, helemaal in het begin, toen ik een verslaggever was, bij actuele tijdprogramma's en de hele wereld nog open lag en je helemaal verwachting had over hoe het zou gaan.

En weinig zorgen, dat was natuurlijk een hele mooie tijd.

Ja.

En dat is ook een tijd waarin de F in jouw naam, in één keer...

Ja, hij leek daar maar even uit.

Dat was een keer bij jouw bezoek, bij de geelusteerde pers, een nieuwe revue, maar Frans toen werkte.

En ik stukje schreef af en toe.

En toen kwam ik in de lift, de grote Ton van Dijk tegen, een hele beroemde journalist, die later ook nog hoofdredacteur van Panorama is geworden.

En die zette van mij Ton,

ik ben nu net hier gecompliceerd voor een verhaal dat ik niet heb geschreven.

Dus ik stel voor dat één van ons twee iets aan zijn naam gaat doen.

En ik stel voor dat jij dat bent, want ik is wel het eerst.

En toen heb ik, ja, ik heet volledig uit Antonie Vrede Christiaan, de F-te mij Ton F van Dijk.

En inmiddels ben ik er aangehecht geraakt, mensen noemen me ook allemaal Ton F.

Terwijl nu de andere Ton van Dijk gewoon dood is.

Helaas wel, ja.

Ik bedoel, echt een legendarische journalist, een beetje voor jouw tijd, meer om haar fantastische fraalig te maken.

Of de zelfkant van de samenleving.

En een wild leven zelf, he.

Ik bedoel, kunnen we een andere keer nog eens over hebben.

Nu niet. Merel.

Ja, we gaan...

CV.

Beginnen we...

Ik moet zeggen wat hij allemaal heeft gedaan.

Exact.

Ga ik nu doen.

In minder tijd dan een roman duurt, want het is een ongelooflijk lijst.

Het is een lang CV.

We hebben het ingekort.

Kort CV.

Jouw journalistieke carrière, Ton F, begon in 1985, bij Nieuws Lijn van Veronica.

Je werkt als verslaggever bij achter het nieuws brandpunt reporter.

Journalistieke zwaargewichten op televisie.

Ze bestaan alle drie, helaas niet meer.
Alle vier, Nieuwslaan ook niet meer.
1997 werd je hoofdredacteur van stadszender ATV in Amsterdam.
Daarna was je aan een goed aantal jaren omroep bestuurder bij de NPO.
Die functie leverde jou de bijna de machtigste man van heel veel zo'n op.
Je werkt nog een keer terug gevraagd door ATV's hoofdredacteur.
Uit die tijd kennen wij elkaar.
Het moet kort, dus ik ga meteen naar 2017,
want vanaf dat jaar schrijf je als onderzoekjournalist over
integriteitsquesties en misstanden bij de overheid en publieke instanties
voor opinionblad HP de tijd.
De volkskrant typeerde je vorig jaar mooi in een interview
en noemde je een eenmans persbureau met een sterk afgestelde antenne voor Nieuws.
Zo, Ton.
Ton wordt er stil van.
Ik hou even adem.
Toen jou vroegen, om uit te komen praten over dat ene verhaal
uit jouw carrière, dat je altijd is bijgebleven.
Wist jij toen meteen zonder te vertellen wat het is, welk verhaal het moest zijn?
Ja, ik wist meteen dat moet het zijn.
Waarom?
Dat dat een verhaal is, wat aan alle eisen voldoet
van een top journalistiek productie.
En wat zijn die eisen?
Dat het een heel bijzonder nieuwsmakend verhaal was,
dat het heel moeilijk was om het allemaal uit te zoeken,
dat het heel spannend was om het uit te zoeken
en dat het ook nog een keer de hele wereld overgegaan is
in termen van nieuws.
Dus het heeft de New York Times gehaald,
dat heeft voor de hele wereld aandacht aan besteed zijn boek overgegeven,
toneelstuk overgemaakt.
Dat heeft enorme impact gehad.
Beter kon het niet meer worden.
Nee, dat kan echt niet beter.
Dan eis de week omlaag begonnen.
En Ton, het is een verhaal geweest dat je niet alleen hebt gemaakt.
Nee, ik heb dat verhaal samengemaakt met Stevende Vogel.
Stevende Vogel was toen een oud Vrij Nederland journalist.
Vrij Nederland voor de jongeren luisteraars,
een enorm belangrijk journalistiek weekblad,
een krant noemden ze het zelf.
En Stevende was daar één van de topverslaggevers
en die had de overstap gemaakt naar televisie

en die werd aan mij gekoppeld omdat wij allebei graag onderzoek journalistiek wilde bedrijven.
En Stevende had weinig ervaring met tv.
En ik had heel ervaring met tv redatief.
En zo zijn wij aan elkaar gekoppeld.
En we zijn een duo geworden
en we hebben in een bepaalde periode
een aantal nieuwsmakende verhalen gemaakt waar deze dus één van was.
En daarom vind ik het ook heel fijn om het hier vandaag over te hebben
want Stevende is op 44-jarige leeftijd overleden in 2001.
En het is ook een eer betoon aan hem
dat hij nog niet vergeten is
dat er over zijn verhalen wordt gepraat
nog steeds in 2023.

Ja, mooi.

Ik ga vertellen wat het verhaal is, waar we het over gaan hebben.

Dat verhaal werd op 29 april 1995 uitgezonden
door het KRO-programma Brandpunt.

En daar werkte hij toen.

In de reportage een Duitse carrière ontmasker jij

samen met jouw collega Stevende Vogel,

je noemde hem net al,

een vooraanstaande Duitse professor Hans Schwerten
als oud SSer.

Hij had tot 1945 Hans Schneider geheten
en hij zou in 1942 verantwoordelijk zijn geweest

voor transport van medische instrumenten

van de Rijksuniversiteit Leiden

naar concentratiekamp Dachau.

En die instrumenten waren nodig

voor groeilijke experimenten opgevangen.

Hans Schwerten hield zijn echte identiteit

50 jaar lang geheim.

Hij werd zelfs rector van de technische hogeschool,

moet ik dan zeggen?

Ik zeg dat goed, in Ake.

Het is wat jij zegt, die ontmaskering leiden

tot grote ontsteltenis.

En zelfs tot excuses ook van de Duitse regering

aan het Nederlandse volk.

Laten we bij het begin beginnen.

Dag dames en heren, goeieavond

en welkom bij Caro's brandpunt.

Deze week heeft hij zichzelf

bij de Duitse autoriteiten aangegeven.
Ik heb het over de voormalig rector
van de Universiteit van Aken, Duitsland.
Hij deed dat nadat brandpunt hem had ontmaskerd
als hoge SS'er.
Hoe een topwetenschapper er 50 jaar lang
een valse identiteit opna hield.
Wat wilde die man voor borgen houden?
Speurtocht van Ton F. Van Dijk en Steven De Vogel.
Hoe kwam het verhaal tot je?
Misschien is het belangrijk om eerst even
de tijdgeest een beetje te schetsen.
Steven en ik waren dus als duo aan elkaar gekoppeld.
En een van onze eerste verhalen was een verhaal
over CDA-leider Elke Brinkman.
En het Commissariat dat hij had
bij een bedrijf waar zwartgeld omging
en nog wat omregelmaatigheden waren.
En dat verhaal deed heel veel stof op wij.
Maar voor ons was dat een extra probleem
want wij werkte bij de KRO.
En wie was er de baas bij de KRO?
Dat was Gerrit Braks, een oud CDA-minister.
En het CDA zette vol in op de aanval
op ons als makers.
Dus die Gerrit Braks, die zat opgeving
bij Buitenhof om daar teksten en uitleggen
over te geven.
En die vertelde toen zondag,
ik ga een onderzoek laten instellen
naar de integriteit en goede bedoelingen
van de makers.
Ik citeer het, want dat is behoorlijk
buiten alvast toen om 12 uur.
Nou, dat leidde opmiddelijk op de redactie van brandpunt
dat zondagavond uitzond tot een crisis
bijeenkomst.
En de beslissing hoe de redactie werd genomen,
we gaan op zwart,
als deze man dit niet terugneemt.
Dus zavonds vlak voor de uitzending van brandpunt
heeft Gerrit Braks toen hun persbedicht doen uitgaan
waarin hij dat terug genomen heeft
en toen is er de uitzending van brandpunt

doorgegaan.

Waarom vertel ik dit?

Volgens kwamen er bij de KRO

ze met hem binnengegooid

en 19.000 leden opgezegd, die allemaal boos waren uit CDA-hoek.

En wij hadden dus een hele gespannen verhouding met Gerrit Braks.

Maar ja, een jaar later

kom ik eerst bij Gerrit Braks op zijn kantoor

om iets anders te praten.

En hij zegt

opeens van, ik heb misschien

een mooie verhaal voor je.

Dat verwacht hij even niet.

Zag je het niet aankomen?

Nee, die zag het niet aankomen.

Hij zegt, ja, ik heb iets gehoord

over een Duitse

hoogleraar waar misschien iets mee is

en misschien moet je eens met iemand gaan praten

erover en misschien met die en die.

En zo is dat verhaal aan het rollen gekomen.

Dus degene die, zeg maar,

onze grote tegenstander was

bij de KRO en die met arges ogen

zat te kijken wat wij allemaal aan het doen waren

die wist ons

ook te vinden toen er een verhaal naar buiten is.

Dat was ook wel heel mooi.

Wel een rehabilitatie van

meneer Braks, toch?

Dan weet je in ieder geval dat hij denkt

dat het bij jou in goede hand is.

Haalte vertrouwen in, ja.

En zo zijn we met

mensen gaan praten en toen bleek inderdaad

dat er geruchten waren.

Met wie ging je praten?

We kwamen terecht bij een belgisch hoogleraar

die ook aan de Universiteit in Duitsland

les gaf, een Germanist

professor Hugo Disserink

en daar hebben we eerst

een heel lang gesprek mee gehad
en dat vertrouwde het natuurlijk.
Hoe
hij dacht dat het in elkaar zat, het verhaal.
Hoe dacht hij dat het in elkaar zat?
Er was dus
een oud rector van de Universiteit
nog een van de belangrijkste Germanisten
in Duitsland die het standaardwerk over
Vauwstad geschreven
die met ministers op vakantie ging
van de deelstad Noord-Einweversvalen
die het boende studienskreuz had gekregen
dat is een van de allergrootste
literatuurwetenschappers uit Duitsland
die zou mogelijk
misschien wel licht
een verleden hebben bij de SS
en hoe het precies zat weer is niemand
maar dat er iets was en dat er geruchten gingen
en dat het op de Universiteit speelde
nou ja, en dat was voor ons zo
uitdagend
om te kijken of dat zou kunnen kloppen
dat we er gewoon vol zijn ingedoken
en we hebben meer mensen gesproken van de Universiteit
ook vanuit het buitenland
Was dat makkelijk
om die mensen te spreken te krijgen?
Nou, een aantal
had ook zelf zo'n vermoedens
dus dat waren mensen die dan wel
graag met je wilde praten
en andere mensen natuurlijk totaal niet
Vijander van hem?
Ja, of het vijander van hem waar
ik weet niet, als jij dus weet dat iemand
misschien een verleden heeft waar hij over geloog heeft
en je vindt dat dat aan de orde moet worden gesteld
ben je dan een vijand van iemand
misschien wel een vriend van de waarheid
maar in ieder geval
er waren in ieder geval een paar mensen die
en daar ontstond een beeld uit

van dat er wel aanwijzingen waren
dat er misschien iets aan de hand was
en toen hebben we eigenlijk heel structureel gedaan
wat je als onderzoeksjournalist moet doen
gewoon wat is er over die meneer bekend
wat heeft hij er zelf over gezegd
en kunnen we die feiten allemaal controleren
en dan begin je natuurlijk zeker als het gaat
om iemand die gelogen zou hebben over zijn verleden
bij een CV
als iemand een officieel CV heeft
die zegt nou ik ben daar geboren
ik ben toen dat gaan doen
en dat heb ik ook nog wel gezegd
voordat we het naar het journalistieke handwerk gaan
van het uitzoeken
Tomwek toch even vragen was het ook een tip
waar je je meteen op aansloeg
waarom, waar zat hem dat in?
nou omdat hij
afkomstig was van iemand
die toch bepaalde
status had
daarmee ook een bepaalde netwerk
dus als die zo iets zegt
zou het wel eens kunnen zijn
dat er misschien iets van waarheid in zit
ja hoe komt het anders bij hem terecht
maar je bent ook oorlogsslag even geweest
bijvoorbeeld in Jugeslaafje in de jaren 90
was het ook iets waarvan je dacht
ja als dit een oorlogsmisdadiger betreft
zat daar nog een connectie in?
nou dat is mooi want ik had het ook altijd over
de oorlogsmisdadiger
en dan zijn steven altijd neton
het is geen oorlogsmisdadiger
want voor oorlogsmisdadig is natuurlijk iets heel anders nodig
dat je destijds bij de SS zou hebben gezeten
maak je nog geen oorlogsmisdadiger
dan moet je ook echt die misdader hebben gepleegd
maar dat was ook een type discussie wat ik altijd met steven had
dus ik gebruikte dan dezelfde
frievolen bewoordingen

en dan was steven mij altijd heel streng terecht
onkenuaseerd
die zin was hij journalistieker
rechtvaardiger dan jij of of niet
ik denk dat ze qua rechtvaardigheidsgevoel
denk dat ze dat wel deelden
maar hij was zeker
gedetailleerder
preciser
historisch meer verantwoord
en hij was wel
echt een intellectueel
maar dat was ook de kracht
van onze samenwerking
dan jullie begonnen
samen met de cv
laat we naar het cv
van Hans Schwerter
hoe heb je het aangepakt
Hans Schwerter was geboren in Hildesheim
in Duitsland
ging jullie naar het gemeente archief of zo
we hebben natuurlijk
als je zo'n ding maakt
je gaat niet met een camera gelijk op pad
maar als je echt is gekomen
dan lijkt het net alsof wij met de camera
overal langs gaan en alles ontdekken
maar in werkelijkheid is het zo
dat je eerst je research doet voor een deel
en als je dan denkt we hebben beet
dan ga je nog een keer terug met de camera
en dan reconstrueer je of vraag je door
en dan acteer je de cv
van een deel soms zitten daar
geacteerde elementen in
en waar vond je in de jaren 90 een cv
misschien is dat een rare basis
van deze man
ze circuleren gewoon op internet
of wat dan ook
nee internet was er toen nog niet namelijk
dat is
95

nee jongens
dan zullen we dat ook anders vandaan hebben gaan
toch ik zeg toch niet
nee focus mij
aah die jullie toen uit de soort WSW
ja ik geloof dat hij in de
Duitser WSW stond
de WSW van de universiteit is weer
nee echt van Duitsland
hij was echt heel beroemd dus daar stond
inderdaad een stuk over hem in
en daar stond dus ook in dat hij
geboren was in Hildesheim
nou toen zijn wij naar het bevolkingsgister
gegaan en wat bleek
de meeste bevolkingsgisters in Duitsland zijn
zoek sinds uit de tweede wereld
veel bombardementen en zijn die ook in
vlammen op gegaan
maar toevallig Hildesheim niet
dat is bewaarts gebleven
en daar vonden wij een alleraardigste meneer
die voor ons heeft opgezocht
bij de S en de C en de H
stond geen sfeerte van die datum
dus hij zei ja luister
ik heb hier het boek
die naam staat er niet in
hij is niet geboren
in Hildesheim wat hij zegt
en niet op die datum
er is geen hand sfeerte geboren
op die datum in Hildesheim
en ja dat was natuurlijk een hele sterke
aanwijzing dat het misgiemul zou kunnen kloppen
en deze meneer heeft gelogen over zijn verleden
dat was de eerste echte doorbraak
het eerste succes ja
en uiteindelijk zijn we
ook alle Nazi archieven ingaan
in Duitsland is het allemaal toegankelijk
dus je kunt gewoon zoeken
in de Oortners
en we zijn gaan zoeken

ook op de naam van de vrouw
van deze man
en het bleek dus dat
allemaal die Oldenburg zoals zij heet
bleek tijdens de oorlog
getrouwd zijn geweest met een SS-officier
met de naam van Hans Schneider
kijk
en toen hebben wij dat dossier
van die meneer Schneider bekeken
en daar zat de foto bij
van de meneer Schneider in zijn SS-uniform
en toen konden wij
een beetje kijken van zou dat
dezelfde man kunnen zijn
dat was nog steeds heel moeilijk
want inmiddels waren we natuurlijk
heel heel veel verder
en het was een oude man
dus het was best wel moeilijk
maar toch hadden we wel het idee
nou ja en zo zijn we steeds verder gaan zoeken
tot we steeds meer informatie
kregen over deze Hans Schwerten
en onze hypothezer steeds verder werd ingevuld
en toen wij zich maar
wisten dat er mogelijk een Hans Schneider
in het spel was
konden wij ook het CV van meneer Schneider naast leggen
en wat bleek nou?
die meneer Schneider had aan dezelfde school
was hij gegaan, zijn vader was ook
verzekeringsamtenaar geweest
hij was aan dezelfde universiteit
gepromoveerd op bijna hetzelfde onderwerp
en hij was met dezelfde vrouw getrouwd
geweest
dus hoe kan dat
dat iemand bijna hetzelfde CV heeft
en dat kan niet
nee, dat zat heel slim in elkaar
en toen hadden we
dus wel voor onszelf
de overtuiging dat het

om dezelfde persoon ging
en dat Hans Schwerten in werkelijkheid
dus Hans Schneider heette
Hans Ernst Schneider
en van die Hans Schneider
Schwerten
konden jullie nagaan wat
hij had gedaan in de oorlog
dat was toen een heel belangrijk aspect
als hij iemand is
iemand anders is, wie is die andere persoon dan
nou ja, wat bleek
deze Hans Ernst Schneider was
een literatuur, wetenschappen gepromoveerd
en vlak voor de oorlog
was hij lid geworden van de SDAP
en inderdaad
na Socialisme terechtgekomen
en toen de oorlog uitbrak was hij toegetreden tot de SS
of vlak daarvoor
en was hij gestationeerd
in Berlijn, bij de staff van
Himmler
de SS-baas, dus in een grote villa
zijn we ook geweest in Berlijn
en daar werd hij
belast met bezigheden voor
de wetenschappelijk afdeling van de SS
zogenaamde SS-Aanenerbe
en dat was een afdeling
die zich maar uit Duitse cultuur
goed moest bevorderen
en die er alles aan moest doen om daar onderzoek naar te doen
te dragen en daarvoor manieren te bedenken
op een wetenschappelijk niveau
en daar bleek dus die meneer Schneider
bleek daar dus officier
te zijn en daar redelijk belangrijk
te zijn
en op een gegeven moment werd meneer Schneider overgeplaatst
naar de staff van General Router
in Den Haag, toen kwam hij dus te werken
op Klein in Den Haag
waar de SS zat

en maakt hij dus deel uit van
in feite de Nederlandse SS-staf
dat je ook nog een Nederlandse link
maakt het helemaal interessant
en
die Schneider
die deed heel goed, hij maakte ook promoties
volgens mij was hij eerst
onder Stoornbaanvuren
en toen werd hij Stoornbaanvuren
en dat is zeg maar de rang van Kapitein ofzo
en later Hauptstam
Stoornbaanvuren
uiteindelijk heeft hij volgens mij de rang
van Colonel bereikt ofzo
maar in ieder geval
heb ik een vondje allemaal terug
in de archief
dus brief correspondentie
en op een gegeven moment ook een brief
dat Schneider weer teruggeroepen naar Berlijn
waar hij weer voor Himmler aan een slag moest
en dan schrijft ook Router
dat hij heel goed werk voor hem heeft gedaan
en dat hij het jammer vindt dat hij weggaat
en dan gaat hij dus terug naar Berlijn
en dan
zit hij zo hoog in de SS
dat hij hoofd wordt van de wetenschappelijk afdeling
dus hij wordt verantwoordelijk voor dat hele stuk
en wat deed die wetenschappelijke afdeling?
maar ja, dus in de eerste instantie
was dat vooral bedoeld voor het volkscultuur
goed
dus ja, bewijzen over dansen
en literatuur en noem maar op
liedjes en dat soort dingen
maar ja, op een gegeven moment
ja, het was de wetenschappelijke afdeling
en de SS was, dat weten we allemaal
wetenschappelijk gezien
een hele nieuwsgierige organisatie
want die gingen namelijk allemaal
experimenten uitvoeren op mensen

wat verschrikkelijk is
en daar kennen we Jozef Mengelen van
dat was ook een hulp stoenbaan
vuurde, volgens mij
en Sikmond Rasscher, die in dag houd
als art
dat soort experimenten uitvoeren op mensen
en als we het hebben over dat soort experimenten
dan gaat het, misschien moeten we dat
dat zijn...
kan je dat een beetje uitleggen
wat voor experimenten bedekpen voorbeeld
in het kader van de wetenschappel
wat is bleek, was dat deze Schneider
was dus ja, hoofd van die wetenschappelijke afdeling
en zo had hij ook contact met al die artsen
die wetenschappelijk onderzoek deden
in Constratikampen
en die artsen gingen hem dus ook vragen
we hebben apparatuur nodig en spullen, kan jij dat regelen
en in die hoedanigheid
heeft hij toen
in Leiden en Utrecht
apparatuur in beslag genomen
die naar daghuis gebracht
en om wat voor apparatuur gingen?
dat weet ik niet precies, maar ik weet wel
dat, daar wil je naar toe, wat gebeurde dan
in Dachau
dat zijn de schwekverzoegen
de experimenten
met mensen waarbij ze bijvoorbeeld iemand in een ijsbad
leggen en dan kijken hoe lang je het
vol kan houden, dus het is niet een experiment
wat je kan overleven, het is juist de bedoeling
dat je doodgaat en kijken wanneer dat gebeurt
en er waren ook druk cabines
en om dus voor vliegers
en zo uit te zoeken wanneer
op welke hoogte met welke druk kan je als mens
nog overleven, dan werden er gewoon gevangen
en genomen die werden ingestopt
en dan gingen ze net zo lang door tot die persoon
overleed

en daar zijn ook foto's van
en die hangen nu ook in Dachau als je daar naartoe gaat
dan kan je dat ook zien
ja, dat is verschrikkelijk
dat zie je dus
die uitgemergelde kalen
gevangenen in zo'n streepjes
pak, in zo'n apparaat zitten
en ja, dat moet
verschrikkelijk zijn geweest
en daar hebben dus Duitse artsen
of een Duitse arts heeft daar bijgestaan
en die arts, dat was...
met de apparatuur geregeld
of dat, zeg maar, 1 op 1
hetzelfde apparatuur waarschijnlijk wel
en die ziekmondrasje
dus dat is ook in de SS
en dat was dus gewoon een soort maatje van deze Schneider
en die vroeg dus
regel jij van mij die apparatuur
Nou, Schneider heeft dat gedaan
heeft dat in Nederland in beslag genomen naar Dachau naar te brengen
of hij wist
waar het voor gebruikt werd
daar zijn geen bewijzen van gevonden
maar goed
Maar hij zorgt er dus voor dat die spullen
naar die artsen in die kampen werd
en dat is natuurlijk ook waar oorlog over gaat
of vleeselijk misdaad
tegen de menselijkheid
het is nooit één iemand die zo iets doet
want die persoon heeft weer spullen nodig
dus er zijn allerlei mensen die aan meewerken
en de mate waarin die mensen op de hoogte zijn van wat er mee gebeurt
dat is nooit 100% duidelijk
maar dat je zoiets alleen kan doen
zo'n enorme misdaadplegen met
met meerdere mensen
Dus deze Schneider
was gewoon een hoge SSer
die echt ideologisch gezien
heel dicht bij dat gedachte goed stond

en toen was het voor ons zaak
van oké, we weten nu wie Schneider is
we weten
dat hij hetzelfde CV heeft ongeveer als de herschweerte
we weten dat hij
met dezelfde vrouw getrouwd is geweest
of was
en we weten ook dat Hans
Ernst Schneider toen de oorlog afliep
het was in Berlijn een puinhoop
en toen heeft hij
zeg maar de rookende
villa's die er aan waren
en de stad verlaten
en heeft hij zijn uniform ergens uit gedaan
een burger
kleding aangedaan
en hij heeft zich toen ergens gemeld
bij een geallieerde instantie of wat dan ook
dat hij zijn
paspoort kwijt was
en dat hij een burger was
wat zei vrouw hadden hem als vermist op
ja, vrouw had hem als vermist opgegeven
overleden eigenlijk, geloof ik zelfs
en dus
de Schneider, daar is nooit meer naar gezocht
want hij was dood
en de melden zich iemand die sfeer te eten
in een gewoon
burgerpak
en ja, die heeft toen uiteindelijk
een identiteit gekregen, want ja, er waren natuurlijk
heel veel mensen die geen paspoorten hadden in die tijd
dus m'n sfeer...
dat kom je in een oorlog wel eens kwijt?
ja, natuurlijk, als je huizen afbrandt
of wat ook ben je alles kwijt
een geloofwaardig vluchtverhaal
als burger opgehangen
en daar is m'n ingetrapt
en zo is hij, zoals heel veel Duitsers en daarom
heden het vrouw ook een duitse carrière
uit die tijd de dans ontsnapt

kijk, hij als
hoge SS-officier op zijn niveau
los van het feit dat hij geen
ofwel oorlogsmis daar heeft gepleegd
maar hij had zeker een tijd geïnterneerd gezeten
en was zeker heel goed gediebriefd
en noem maar op
als hij hadden geweten wie hij was
een nieuwe in die tijd, dus een nieuw paspoort uit
had gekregen, wat was er dan met hem gebeurd?
ik denk dat hij dus in ieder geval een tijd vast had gezeten
en dat zijn carrière daarna
natuurlijk ook heel moeilijk was geweest
want dan was hij altijd die fouten
SS-officier gebleven
hoewel dat in Duitsland natuurlijk meer mensen waren
maar dan had je bijspelen
niet in de politiek of in zo'n politieke omgeving
als waar hij gefunctioneerd heeft
meer kunnen functioneren als oud SS-officier
dus dan was zijn leven heel anders gelopen
nou, deze...
waar hij destijds eigenlijk aan was ontsnaapt
heb jij met Steven
overgenomen, zijn gang en nagegaan
misschien ja, maar om het verhaal even af te maken
hij heeft dus
een nieuwe identiteit gekregen
en toen is hij op zoek gegaan naar zijn vrouw
die hem als vermist had opgegeven onder de naam Schneider
en toen zei hij, hallo, hier ben ik
ik heet tegenwoordig Schwerten
en toen is hij met diezelfde vrouw
hertrout en heeft hij zijn eigen
twee kinderen, twee dochters, heeft hij geadopteerd
en toen had hij opeens
gewoon een nieuw leven onder de naam Schwerten
met zijn eigen kinderen, met zijn eigen vrouw
die zogenaamd niet van hem waren
maar in werkelijkheid wel
dat hele gezin kende dan de geheim natuurlijk
en heeft dat hele geheim
tot in de jaren 90
met zich meedragen

hij heeft dus na zijn identiteit, hij heeft
een nieuwe paspoort, hij heeft zijn vrouw
eigenlijk dus terug, hij heeft zijn eigen kinderen
geadopteerd
dat is dus weer zijn gezin
en volgens is hij ook opnieuw gepromoveerd
dus voor de tweede keer in zijn leven gepromoveerd
een aanpalend onderwerp
want hij was natuurlijk al gepromoveerd wetenschapper
hij vindt een baan
bij de universiteit
vervolgens heeft hij een hele carrière gemaakt
en is hij uiteindelijk in de jaren 70
gekozen
door de studenten als rector
Magnificus van de Universiteit in Aken
de Technische Universiteit
en in die tijd, in de jaren 70
was de universiteit een links bolwerk
zeker in Aken, want dat was hij ook
hij profileerde zich
echt als een linkslitaal
de studenten mochten dus hun rector kiezen
zo links was het
en hij werd gekozen door de linkse studenten
omdat hij werd gezien als een vooruitstrevend
progressief links hoogleraar
en zo heeft hij zich ook geprofileerd in die tijd
dus dat kan je ook voorstellen
dat het juist omdat hij die achtergrond had
toen later uitkwam
dat hij bij de SS had gezeten
het was onthogelend natuurlijk
erger kon het niet
links
intellectueel, universitair
Duitsland
bleek een oud SS
toen jullie dit allemaal
hadden uitgevogeld
in die archieven, wat was het moment
waarop jullie
Jij en Steven besloten, we hebben genoeg
nou ja, we wisten

hoe het zat, want er waren te veel overeenkomst
het verhaal klopte gewoon helemaal
maar ja, we hadden geen DNA bewijs
dus hoe konden wij bewijs dat het was
het ultieme bewijs
je hebt als journalist toch altijd iets
we gaan zo meteen een kanon afschieten op iemand
stel je voor, een klein stemmetje
het is zijn neef of het is
je weet het niet
we kunnen het niet 100% bewijzen
dus we zijn natuurlijk naar hem toegegaan
en we kwamen daar aan
toen met camera
ja, met een camera
en we kwamen daar aan
avondslaat in het donker
we wilde wel even kijken waar dat huis was
en zo dat we de volgende dag daar zouden kunnen aanbellen
en kijken of hij met ons wilde praten
en toen we daar aan kwamen
het was helemaal, dat huis stond helemaal in het donker
alleen er was één raam
open en het brandde licht binnen
en dat was echt een soort tv
bewijzen onsprekend
in het landschap
en toen wij daardoor heen keken
zagen wij hem zitten
en wij is dan jij, Steven
en een cameraman
cameraman Arjan Kroon
jullie zien dat licht brandden?
ja, we zien dat licht brandden
en we zien daar een man zitten
met grijze haren
dat is hem, dat is die man
en toen heeft Arjan ook meteen
zijn camera gepakt
en dat gefilmd wat wij zagen
wij zagen een man zitten in zijn huiskamer
en dat was natuurlijk heel vergaant
want je filmt iemand
door het raam heen

hij weet niet dat hij gefilmd wordt
zonder dat hij het weet
dat hij het nooit doen
maar dit is een mooi voorbeeld van
waarom je geen absolute uitspraken kan doen
over etiek en journalistiek
normaal zou je het nooit doen
het zou normaal gesproken ook volstrekt onethisch zijn
maar op het moment
dat je er een zeer groot algemene
lang mee dient
als je daarmee iets kan aantonen
dan is het misschien wel verantwoord om het te doen
dus het is een belang afweging in de journalistiek altijd
dus ook mensen die zeggen
ik zou nooit betalen voor een verhaal
maar als morgen iemand bij je komt
en hij zegt ik heb het bewijs
dat er een staatsgeep wordt gepland in Nederland
en dat gaat volgende week gebeuren
ik wil er alleen 10.000 euro voor hebben
ik wil het je wel laten zien
maar je krijgt het pas als je betaalt
dan denk je toch misschien als journalist
ja is het niet in het algemene lang dat ik die 10.000 euro betaal
en dat gold hier ook
dus wij kijken door het raambezaag die man zitten
en als of het toeval ermee speelde
maar het shot wat gemaakt werd
was eigenlijk 1 op 1
te projecteren
op die foto van die Duitse SS-officier Hans Schneider
die wij uit het archief hadden gehaald
in zijn uniform
en als je dat gelijk legt
de neus, de ogen
dan ging dat volgens terecht
in elkaar over
waarmee eigenlijk
het nog steeds niet het 100% bewijs was geleverd
maar weer een nieuw stukje aan de puzzel was toegevoeld
dit is dezelfde man
en toen besloten wij
we moeten met hem praten

om hem aan te pakken
het was in een portiek
we moesten er een portiek in
en een trappetje op
diezelfde avond, na dat jullie hem gefilmd hebben
toen het licht was
toen hebben we aangebeld
en zijn we dat portiek ingelopen
en toen kwam er dus inderdaad een man aan de deur
dat was Hans Schwerten
dat fragment
misschien is het goed voor dat je het vertelt
om nou even naar te luisteren
want dat fragment hebben we uit de uitzending van
ja, bitte, ja
we zijn voor een hollendische verne
we möchten wel een hollendische verne zijn
het is recht van jullie, ja
kunnen we je bieden met iedereen?
nee
waarom niet?
we hebben eigenlijk een vraag over je dissertation
maar dissertation?
ja
bitte, mag het zien
je hoort aan het eind
de deur dicht klappen
jullie zijn er aan
ja, je raar op dat moment met Steven
en je cameraman
en glijst maar voor de deur
ja, heel spannend natuurlijk
want dat is een heel belangrijk moment
de confrontatie
en mogelijk ook de bevestiging van wat je denkt
en dan is je verhaal rond of niet
stelt hij zegt, nee, dat is mijn neef, kan ik aantonen
ja, dan is alles weg
ja, en...
wat moet je vragen
als je zegt waarom je naar staat
het was ook te risicant om zonder camera eerst te gaan
ja, stelt hij de deur dichtgehooïd
dan doet hij hem de naam ooit maar open

dus we dachten, ja, we moeten gelijk met een draai in de camera
en dan maar zien wat er gebeurt
het was wel zo, het was in een partiek
dus de cameraman stond iets naar achteren
waardoor het niet, maar ja, goed
hij deed de deur open, hij zag ons
we waren van de Nederlandse televisie, dat zeiden we ook
en we zeiden, we hebben een vraag over uw proefschrift
wat ook zo was, want hij had 2 keer
was hij gepromoveerd dus, wij wilden wel even weten hoe dat zat
ja, en hij
dit is natuurlijk, deze man heeft 40 jaar lang
geheim geleefd
en hij is altijd bang geweest
50, ja, precies, 50
en hij is altijd bang geweest
voor de onmaskering, hij heeft altijd gerekend
gauw dat iemand op straat hem zou aanspreken
of iemand hem zou herkennen
en dan staat er op eens, terwijl hij thuis zit
en het eigenlijk niet op voorbereid is
een tvploeg uit Nederland voor de deur
en hij weet binnen een seconde waarom dat is
dit is het moment
waar ik bang voor ben geweest, nu word ik onmaskerd
zag je dat aan hem?
ja, het ging zo snel
het was een beetje donker, ik zal niet zeggen
dat ik de angst in zijn ogen zag
maar je kan je er alles bij voorstellen
dat het moment was
je voelde dat hier toegest
en dat het alles klopte
en het feit dat hij de deur dichtgooide
het klopte natuurlijk helemaal
want normaal gesproken stel, jij bent
een gevierd hoogleraar
en er staat een tvploeg uit het buitenland voor je deur
die een vraag heeft over jouw proefschrift
ik kom binnen
dat wel, maar bewijs van spreken
je zou niet meteen de deur dichtgooien
nee, dus die dichtzlandende deur in die zin
was het bewijs

niet ook niet het bewijs
maar weer een stukje van de puzzel
waardoor we op 99,9% zekerheid
zaten dat dit klopte
en dat deze meneer die
handstijders snijden was in werkelijkheid
nou, toen zijn we
teruggekeerd naar Nederland
en we zijn het in elkaar gaan zetten
montage, nou je moet je voorstellen
een uitzending van een half uur
de norm bij tv is ongeveer
dat je een minuut per uur monteert
gemiddeld, dus dan moet je voorstellen
dat je toch een hele week in de montage
ruimte om het allemaal beeld voor beeld achter elkaar
te zetten
destijds nog linieer monteren
is tegenwoordig ondenkbaar
maar destijds was het
ieder fragment wat je legt kan niet meer verplaatst worden
dan moet je heel coopereren
en dan kon je het misschien maar
en dan ging er misschien kwaliteitsverlies
je moest van het voor de spot op
precies weten wat je legt
ik was dan de degene die het draaiboek maakte
het montage draaiboek, dus alle teksten
wanneer de quotes kwamen, wat voor beeld erbij
enzovoort
en steven die was heel erg in die tijd
natuurlijk hij kwam van de krant
hij was gefascineerd op tv en die was heel erg
visueel bezig met tv en alles wat daarmee te maken
dus steven had allemaal beelden gemaakt
in een sociëteit en Hilversen
die bij de afdeling decorstuk
had hij S uniform opgevraagd
en had hij een hele ruimte ingericht
waar we beelden konden maken
waar we voor teksten overheen konden projecteren
enzovoort
en dat werkte ook heel goed in die uitzending
en ik was meer degene die dan in de draaiboek schreef

en het elkaar het verhaal vertelde
en dan gingen we het monteren
en toen we bijna klaar waren
op eens kregen wij
komt iemand die montage ruimte binnen
die zegt is een telefoontje voor jullie
van iemand uit Duitsland
dus naar steven was van ons ver
uit degenen die het beste Duits sprak
dat zinnig wat je net hoort
dat was ik maar ik weet niet of de naamval goed waren
maar in ieder geval
steven was daar echt heel goed in
dus iemand uit Duitsland aan de telefoon
dus steven nam de telefoon op
maar we hadden wel gelijk
de tegenwoordigheid van geest
om een opnameappraat aan te zetten
want we dachten ja je weet het nooit
en toen bleek het dus meneer Schwerter
zelf te zijn die aan de telefonie
wat vertelde hij
hij zei van
jullie zijn bij mij aan de deur geweest
en ik wil je even laten weten
dat ik gisteren
of zoiets
heb ik mezelf aangegeven
bij de autoriteiten
ik ben naar de autoriteiten gegaan
ik heb het hele verhaal opgebied
ik heb mijn onderscheidingen ingeleverd
en ja
het verhaal is klaar
en jullie hebben mij kapot gemaakt
dus dat weten jullie dat
dat was ongeveer wat hij zei
en steven heeft nog allerlei vragen gesteld
u hebt met flink
de grond in getrapt
wie heeft die kapot gemaakt of zoiets
dat was het zinnertje
ja maar het was natuurlijk
het was absurd

het was gewoon een gesprek wat voor mij minuten geduurd heeft
waar hij ook nog vragen ging beantwoorden
ook dingen ontkennen
dat hij verkeerde dingen had gedaan
hij had toch zijn hele leven lang
het bewijst geweest van zijn rehabilitatie
dat hij niks meer mee te maken wilde hebben
en hij had
van die apparatuur daar wist hij niks meer van
dat hij dat had gedaan
en dat kon je waar zijn
hoezo
hij wist de klassieke Duitse verweer
ik ga het dus niet gewoest
wat jullie hem letterlijk hebben laten zeggen
nou laat zeggen hij
hij zegt het wel
maar ik snap wat je bedoelt
zeker
ja dat was absoluut zo
en ja dat was een magisch moment natuurlijk
we hadden opeens die man
waar wij al drie maanden lang
wakker lagen
en waar we dag en nacht mee bezig waren
en waar we alles aan de kant hadden geschoven
wij speekten al onze privélevens
en alles om maar dit verhaal rond te krijgen
en opeens
hebben we die man aan het telefoon
en gaat hij ook nog bevestigen
dat het allemaal klopt en dat hij zichzelf heeft aangegeven
toen was voor ons het verhaal rond
en het was een enorm cadeau
en op het eind van die uitzending
konden we dus ook dat telefoongesprek laten horen
waarmee het verhaal ook honderd procent rond was
en
toen gebeurde er nog iets fantastisch
want op de dag van uitzending
kregen wij
een telefoontje volgens mij uit de dienstauto
van de bondspresident van Noord-Hein-Westfalen
Johannes Rauw

een hele beroemde Duitse politicus
en die zei
ik heb gehoord dat jullie daarmee bezig zijn
en dat die uitzending er aan komt
en ik wil jullie laten weten
jullie krijgen zo per fax een verklaring
en het zou fijn vinden als jullie die aan het eind
van de uitzending willen voorlezen
en toen krijgen we inderdaad over de fax
voor mensen die niet weten wat het is
tussen een soort printer waar een
papier uitkomt waar het tekst op staat
een soort email maar dan
met een rolletje papier
en
toen krijgen wij dus die verklaring
en daar stond in
ik heb gehoord dat jullie dit gaan brengen
en ik weet niet
en het is allemaal verschrikkelijk
want wat was met name ook nog pijnlijk
dat na de oorlog was die sfeerte
dus zo beroemdgoorlijk in Duitsland
dat hij ook nog eens door Johannes Rauw was aangewezen
als zijn vertegenwoordiger
voor Nederland en België
uitgerekend de land waar hij als SSer had gezeten
werd hij nu aangewezen
als vertegenwoordiging van de bondspresident
op wetenschappelijk niveau
en Johannes Rauw was
enorm gecompromiteerd door deze kwestie
en bood uiteindelijk schriftelijk zijn
excuses aan aan het Nederlandse volk
ja, dat was natuurlijk
ja, als je het hebt over
een journalistiek verhaal
ja, hoe verzin je het?
dit kan niet mooier en beter
nou, mag ik dan toch één klein
klistische journalistiek kant heen
het lijkt me
één ding wel een beetje onbevredigend
want jullie, hij ontkent

destijds iets geweten te hebben
van die medische experimenten
in dag aan
wij zijn op bezoek geweest
bij de officiële aanklager
het zit ook in die uitzending
want wij hebben onze bevindingen voorgelegd
aan de officier van justitie
die belast was met het onderzoek naar
de oorlogsmisdaten
die zei, het zou
heel goed kunnen als hij dit heeft geweten
en dit heeft gedaan dat dat een oorlogsmisdaat is
en dan gaan we hem ook vervolgen
maar we moeten dat natuurlijk wel uitzoeken
en eigenlijk is justitie tot dezelfde conclusie
gekomen als wij, namelijk wij hebben die bewijzen
niet kunnen vinden
en de Duitse justitie heeft het ook niet kunnen vinden
dus er is nergens een brief gevonden
waarin staat, we gaan met deze
apparatuur gaan wij mensen doden
en omdat dat niet er is
is er geen juridisch bewijs
dat deze Hans Schneider
sfeerte
dat hij op de hoogte was van het neen
en het simpele feit dat hij dus
apparatuur heeft geleverd
is op zich geen oorlogsmisdaat
en natuurlijk niet weet waar het voor gebruikt gaat worden
de kans dat jij niet weet
dat er verkeerde dingen mee gebeuren
als je een vriend van de SS in daghouw stuurt
is vrij klein, maar je moet natuurlijk
om het bewijs te hebben, zoveel jaren later
deze man was inmiddels
eind jaren 180
hij was 85
ja, 85, nou een oude man
dus ja, dat is heel moeilijk dan om het bewijs
nog rond te krijgen, dus dat is uiteindelijk niet gelukt
hij is niet strafrechtelijk vervolgd daarna
nee, nee

hij had dat graag gehad, dat dat ook bewezen was
of voel je het eigenlijk wel
ook goed zo
nou ja, wij waren op zich tevreden
met wat wij ons werk hadden gedaan
het is niet ons werk om mensen te vervolgen
of te sluiten of wat dan ook
maar als hij natuurlijk wel
ervan had geweten, dan was het natuurlijk wel goed geweest
als hij daar ook de consequenties voor had moeten dragen
op dat vlak
kijk, we zijn ook, hij werkte onder
een hele hoge SS
die heette Wolfram Sievers
die heeft ook bij de Neure Bergproces
te dood voor oordeeld
en dat was zijn baas
en die had heeft dat allemaal georganiseerd
en die wist er wel van, die is daar ook veroordeeld
en we zijn ook bij de dochter van Sievers
geweest in die uitzending
voor die uitzending, we hebben haar geïnterviewd
en zij zegt in die uitzending
het is uitgesloten dat hij dat niet geweten heeft
hij moet dat geweten hebben, dat mijn vader dat gedaan heeft
hij heeft samen met mijn vader gedaan
die dochter heeft dus heel erg afstand genomen
van haar vader
en hij heeft niet geloven dat hij dat niet zo geweten heeft
maar ja, je moet wel het bewijs hebben natuurlijk
maar aan de andere kant is het zo
kijk, deze man was 85
hij was een gelauwerd figuur
dus met de hoogste onderscheiding
hij ging op skiën, vakanties, met ministers
hij is daarna in de totale
eenzaamheid en vergetelheid gestorven
zijn pensioen is hem afgenomen
hij moest dus als onderscheiding inleveren
als een decor is verloren gegaan
en hij is, wat ik heb geschreven
in grote eenzaamheid gestorven
dus ja
het is nog best straf geweest

ja, zeg maar, voor hem wel
hoe denk je daar over
dat het zo met hem
dan is afgelopen
wat voel je daarbij
op menselijk niveau kan je daar
compassie mee hebben, ik vind ook dat je met
ieder mens in principe compassie moet hebben
ook met mensen die dingen niet verkeerd zijn
maar jouw vraag
impliceert natuurlijk, heb je daar dan last van
als journalist of speelt dat mee
je afweging
nou in dit geval niet, kijk
als iemand zoiets heeft gedaan
en zo'n belangrijke rol gespeeld
in duitse geschiedenis
en hij heeft daar zelf over gelogen
dan is het jouw taak als journalist
om dat verhaal te vertellen
en dan zijn er gevolgen natuurlijk
voor degene die dat gedaan heeft
maar dat neemt niet weg, dat je niet
op menselijk niveau gun je dat mensen natuurlijk niet
kijk, hij had ook een gezin, hij had dochters
ja, dat is natuurlijk heel vervelend geweest
maar goed, de verantwoordelijkheid daarvoor
ligt wel bij hemzelf, wij hebben ons aan de spelregels
gehouden van de journalist
ja, want je zegt ook eerder het feit
dat jullie hem filmde van afstand
je zei ook
als het gaat om journalistieke principes
van wat je wel of niet doet, dit was
omdat je een groter algemeen belang
meedient
wat was het algemeen belang van dit verhaal
nou ja, ten eerste
het verhaal zelf, namelijk
de Duitse wetenschapper
zeer vooraanstaand niet bleek
te zijn wie die zei dat hij was
en dat hij in verleden had gehad bij de SS
en het tweede belang ervan was

dat het een typische Duitse carrière was, dus dat het een voorbeeld verhaal was van heel veel Duitse carrières we zijn veel mensen die in de oorlog een verkeerde rol hebben gespeeld en na de oorlog hun blazen hebben wit gepest en dus dat was ook een relevantie ervan en derde dimensie kan het dat dit, zeg maar, gebeurd is op een universiteit waar misschien allerlei mensen eraf van wisten of welsherkent hebben want laat heeft hij ook gezegd, ik ben een paar keer herkend maar mensen hebben gewoon hun mond in gehouden en voor de universiteit was het heel relevant wij bestevenen niks en daarna ook uitgenodigd voor beinkomsten met studenten in Duitsland en ik heb nog nooit zulke emotionele situaties meegemaakt wat was de emotion zeg maar, ja, oula's en er zaten helemaal vol met studenten en professoren en noem maar op en er zaten mensen te huilen het was ontluisterend wat dit betekende ervoor voor de Duitse universiteit hoe heeft dit kunnen gebeuren ja, mensen waren wel verbijsterd ja, je moet je maar voorstellen een Nederlander die wij allemaal heel graag mogen en die een bepaald imago heeft blijkt op eens dat zijn geweest ja, dat is absurd en dus de emoties liepen heel hoog op en ook omdat dit dus een typisch Duits verhaal is maakte het heel veel los bij de mensen in Duitsland hoe heeft dit kunnen gebeuren

wie zit er in het complot
wat zegt dit over ons als Duitsers
dat deze man deze carrière heeft kunnen maken
dus het riep zoveel vragen op
dat was heel indrukwekkend
hoe vaak denk je nog terug
aan dit verhaal, Ton?
nou, het is niet zo dat ik daar dagelijks mee bezig ben
nee, ik denk nog veel aan Steven
en dat geldt voor alle mensen
die met Steven gewerkt hebben
het was een heel bijzonder iemand
en ja, daar denk ik nog veel aan
en als ik mensen tegenkom uit die tijd
van die redactie
dat was echt ook een hele mooie tijd
dat ze daar met z'n allen bij die poorten zaten
en dat dit soort verhalen maakte
en die mensen zitten
die mooie andere tijdenspoorten
maakt tegenwoordig en zo
tegengekomen gaat het altijd over Steven
en iedereen heeft hetzelfde van
wat was dat bijzonder
en dat was hij een bijzonder iemand
en zo, iemand zijn we ook nooit meer tegengekomen
in de journalistiek, dus
mis je ook dat journalistieke duo schap
want je werkt nu, nee?
nou, ik zou je heel erg zeggen
nou, nee, maar, kijk, Steven
en ik waren allebei
zich maar zeer eigen wijs
en
ja, we zaten ook daar
heel veel dwars
we maakten elkaar heel scherp, daar kwam heel veel uit
er was heel veel strijd
maar dat betekent ook als je alles samen doet
het is een soort huwelijk
waar heel veel strijd is
dat kost ook heel erg veel energie
dus ik was na vier jaar, ben ik naar ATV gegaan
ik was toen klaar ermee

je was klaar met Steven
niet op de manier
ik stond toen in de krant, geloof ik
dat Fitz Amarons dat schreef
en nu Hans van Mierlo
en toen had ik zoiets van
nee, nee
ik voor mij is het even goed zo
maar ook die relatie met Steven is dat heel veel strijd
maar dat neemt niet weg
dat Steven een enorme plek in m'n hart heeft
en dat
dat het een hele bijzondere tijd was
en dat iedereen die met hem gewerkt heeft
en daarom vind ik het ook fijn om dit verhaal te mogen vertellen
bij jullie
voor mij is het dus een heel groot eerbetoon
aan een hele bijzondere journalist
die ik in mijn carrière heb meegemaakt
en dat geldt voor, denk ik, al zijn collega's
mooi
is er nog een los eindje in dit verhaal
of is het?
nee, volgens mij hebben we alles verteld
wat ik al zei
ze hebben alle grote media
over dit verhaal bericht
van deze spiegel
tot met de New York Times
El País, noem maar op
door heel Europa de hele wereld over is het gegaan
er zijn meerdere boeken over geschreven voor ons mee
en er is ook een toneelstuk over gemaakt
over deze zaak
dit is echt, in de Duitse geschiedenis
een heel groot verhaal
wat ook staat
voor meer
dank je wel
dit was Gonzo
ik ben er nog een beetje stil aan
in de indrukwekkend verhaal
zacht uitgedrukt
vond ik ook

[Transcript] GONZO / #24: De ware identiteit van een oud-SS'er

mijn naam is Merle Westen
tegenover me zit Frans Lohmans
naar Gonzo atcourtimedia.nl
laat een recensie achter
vooral zouden we leuk vinden
dan is Gonzo ook beter vindbaar voor andere luisteraars
volgende week
weer goed verhaal, tot dan